List 49. Tečaj XLV.

# NOVICE

## gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gold. 40 kr., za pol leta 1 gold, 70 kr., za četrt leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold. 10 kr., za četrt leta 1 gold. 10 kr.

**V Ljubljani 7. decembra 1887.**

Obseg: Samokolnica. — Surovo ravnanje z živino. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Razne reči. — Nasledki „šnopsa“. (Dalje.) — Trgovinska in obrtna zbornica. — Zemlje- in narodopisni obrazi. — Iz deželnih zborov. — Naši dopisi. — Novičar.

## Gospodarske stvari.

### Samokolnica.

Samokolnica je kmetovalcu orodje, katero mu rabi o tolikih prilikah, da je smemo prištevati k najvažnejšemu kmetijskemu orodju. Vzlic temu ostala je pri nas oblika samokolnici tista, kakeršna je bila pred nekoliko stoletji. Popolnoma napačna je oblika naše samokolnice, kakeršno kaže podoba 60., zlasti takrat, kadar je posoda komaj 36 ⁄m visoka. S tako nizko samokolnico ne more delavec ukoristiti vse svoje moči. Dalje so našim samokolnicam ročice prekratke, zato je teža preblizu moči, teža pa proti sebi zopet predaleč od osi, na kateri sloni vsa teža samokolnice. Delavec mora nositi vsled tega veči del vso težo, in ker sta posoda in kolo zelo nizki, mora potiskati samokolnico prihuljeno se držeč. Kadar pa pride z veliko težavo na svoj kraj, zvrne le težko sicer le pičlo naloženo samokolnico, ker sta ročici v enaki višavi s posodo.

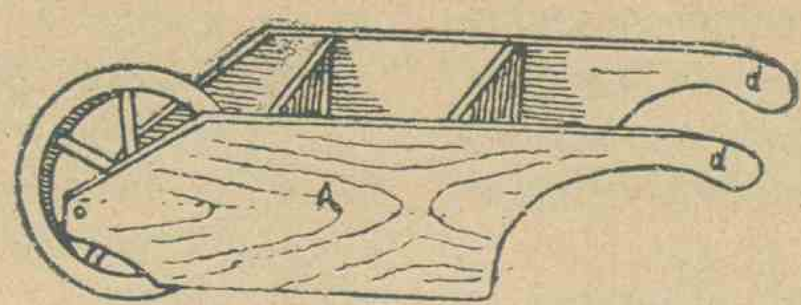


*Podoba 60.*

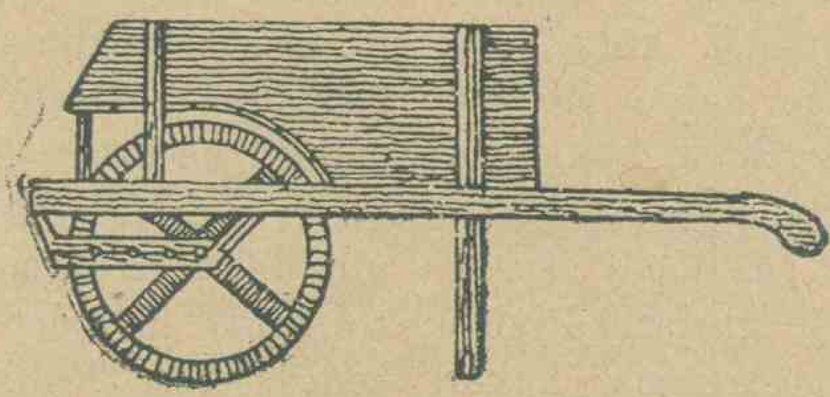

*Podoba 61.*

Bolje sestavljena in rabnejša je samokolnica, ki jo vidiš narisano v podobi 61. Pri taki samokolnici vzdigne delavec le tisto težo, ki je na tisti strani kolesa, kjer sta ročici. Kolikor več hodi teže na kolo, toliko širje mora biti to narejeno, da se ne udira pregloboko v zemljo. Ako so pa tla močvirna, potem pa tudi široko kolo ne more vsemu kaj; tedaj je bolje, če prenesemo veči del teže proti ročicam, da jo nosi delavec. Da moremo samokolnico tako prenarejati, imata nosilca samokolnice več lukenj, v katere pretikujemo kolesno ost, kadar hočemo težo prenesti bolj naprej ali pa nazaj.

### Surovo ravnanje z živino.

Koder ni še vzobraženost oblažila ljudstvu nravi in omečila mu srca, tamkaj vidimo mej drugim tudi navadno, da ravnajo surovo z živino in da jo celo mučijo. Tudi pri nas je tako. Naši kmetovalci sprevidajo še vse premalo, kaj veljá pošteno in pametno ravnanje z živino. Zato pa vidimo, kako jo še v nemar puščajo, kako ji slabo strežejo, kako jo protepajo in preklinajo, kako jo večkrat izstradajo in celo neusmiljeno trapijo! Da je tako ravnanje naravnost pregrešno in zelo škodljivo tistemu, ki ima živino, sprevidi vsak količkaj pameten človek. Ni čuda po tem takem, če taka žival ne uspeva dobro, če postane hudobna, če ne daje primernega užitka, če se pokvari ter ni za pravo rabo! Kajti gotova resnica je, da nam daje najboljši užitek in sploh največ koristi le tista žival, katera je dobro krmljena in pametno oskrbovana, s katero torej pametno ravnamo.

Opustimo zategadelj to pohujšljivo in škodljivo razvado, poboljšajmo se ter ravnajmo z živino po pameti, saj nam ni prirojeno divje ali kameneno srce. Uboga nedolžna živina naj se nam smili, kakor se nam mora smiliti naš bližnjik, kedar trpi; saj živina enako čuti vse težave in muke, naj bodo velike ali majhne. V tem se lahko ravnamo po Arabcih, ki delajo častno izjemo, akoravno so v naših očeh narod, ki je še precej divji. O njih je po vsem svetu znano, kako lepo in pametno ravnajo s svojimi konji. Ž njimi bivajo pod eno streho in jim strežejo, kakor bi pripadali k družini. Zato je pa tudi njih konjereja svetovno znana in

imenitna. Arabski konji so zelo žlahtni in se za drag denar težko dobijo.

Divja žival, ki živi popolnoma prosta, je sama svoj gospodar, in Bog je njen varuh. Tako si postreže sama in po svoje, kar je le moči dobro. Ona je zmeraj lepo očejena in snažna ter navadno dobro rejena.

Udomačena žival pa, kakeršna je ravno naša živina, ni več sama sebi gospodar, ampak ž njo gospodari človek, ki jej ima biti ob enem neposredni varuh. Tako pa ne živi več po svoji volji in naravnem svojem nagonu, ampak po volji svojega gospodarja. In gorje jej, če je ta trdočutnež in malo razumen! Pri njem živi v pravi sužnjosti. Slabo ali celo nič očejena, bivati mora po zaduhlih in temnih hlevih in ležati v mokrem blatu. Použiti mora, kar dobi; večkrat mora ob sami pusti slami živeti, da ne trpi gladu. Kedar ji pokladajo krme, kedar jo malo osnažijo ali kedar izpodkidavajo, kako godrnjajo, vpijejo in preklinajo, celo sujejo jo in pretepajo. Uboga živina je ta čas v vednem strahu; tolikaj nedolžna sama ne zna, kaj je vzrok tako surovemu ravnanju in kako bi se ga izognila. In kolikokrat se ne zgodi, da puščajo brezsrčni hlapci ubogo živino brez živeža, brez vode za prestopke, ki so jih pa sami zakrivili? In koliko mora trpeti živina šele, kedar je pretežko vprežena? To jo bije in pretepa hlapče, da je groza! Tu jo preklina in v nepoštenem srdu neusmiljeno suje in udriha po njej, kamor le prileti. Da bi znala nedolžna živina potožiti to gorjé, koliko laže bi prenašala tako mučno stanje, in kolikrat bi pameten gospodar ne zavrnil surovega hlapca ali celo iz službe pognal?

Tako grozovito, surovo ravnanje vidimo še večkrat pri nas — žalibog! To pa morejo delati in trpeti pač le ljudje, ki so do kraja surovi in čez vso mero zarobljeni, kateri nimajo nikakega usmiljenja in gotovo premalo razuma.

Naša domača živina je za vse občutljiva, za dobro in hudo. Kar se ji zgodi dobrega, povrača obilo z večjim užitkom, ki ga daje; hvaležna ti je za vse prejete dobrote. Zatorej pa tudi vidimo, kako lepo uspeva in raste mlada živina, kako dobro molzejo krave, kako krotka in privajena je živina, kako pošteno dela vprežna živina gospodarju, ki je umen živinorejec, kateri ravna pametno in pošteno z živino. Tako živino je veselje imeti, veselje jo gledati! Živina pa je zato tudi v njegovem hlevu postrežena, kakor le more biti. Tu vso živino takoj od mladih nog dobro snažijo in čedijo s česalom (štriglom) in s četjo. Kedar ji polagajo krme, strežejo ji mirno in prijazno ter jo tako na se privajajo. Med molžo ne kriče na kravo, ampak prijazno jo opominajo, če je treba; saj vemo, da z vpitjem le begamo in plašimo žival in da zategadelj krave pridržujejo mleko. Tako umno ravnanje dela, da je žival krotka in zaupljiva do svojega pastirja, kteremu se popolnoma uda. V hlevu vzornega živinorejca je tudi poskrbljeno, da uživa živina zdrav in čist zrak, da leži na suhem itd.

Enako vestno ravna tak gospodar z vprežno živino zunaj pri delu. On je nikdar ne preoblaga z delom ne pretépa je niti ne preklina, ker vidi in ve, da se s takim surovim ravnanjem le spridi živina, njemu pa da se gotova škoda godi.

Ravnajmo tudi mi tako pametno! Gotovo je, da nam bode potem živinoreja lepše cvela in boljši sad rodila, nego ga je do sedaj! Gg. duhovniki in učitelji po deželi pa imajo najlepšo priložnost in častno nalogo, da si prizadevajo omečiti srca otrokom in odraslim ljudem in da jih ostro svare, ne surovo ravnati z živino niti v hlevu niti pri delu. Storjen bode s tem velik korak v splošnem napredku kakor posebno še v umni živinoreji.

---

## Vprašanja in odgovori.

*Odgovor na vprašanje 100:* Najlepši želod za seme dobimo pri ravnateljstvu graščin v Munkacz-u na Ogerskem, 100 kgr. po 5 gld. (brez voznine). Naslov je: Domaine Direction in Munkacz, Ungarn.

Pavel Rajc, logar.

*Vprašanje 102.* Imam še precej starega špeha, ki je pa tako žaltav ali žarek, da ni več užiten. Se li da kaj popraviti in kako? (J. R. v L.)

*Odgovor:* Vzemite na vsakih pet kilogramov žaltavega špeha 2 litra vode in zgrejte toliko oboje skupaj, da zavre voda. Potem prilivajte počasi na vsakih 5 kilogramov špeha po 30 gramov angleške žveplene kisline in kuhajte to zmes še kakih 15 minut. Potem umorite kislino s stolčeno kredo in sicer vsakih 30 gr. kisline s 125 gr. krede. Čisto mast kuhajte potem še nekaj časa z vodo.

*Vprašanje 103.* Dobil sem nekaj več let starega fižola, ki ni več za prodaj, menim ga pa porabiti za konjsko krmo. Ali kaže s fižolom krmiti konje in kako? (J. L. v Lj.)

*Odgovor:* Fižol je dobra konjska krma, zlasti težkim konjem, kadar morajo mnogo voziti. S fižolom pa ne smete nikdar s samim za se krmiti, ampak primešati mu morate ovsa in veliko rezanice. Tudi namakati ne smete fižola, ampak samo zdrobite ga.

*Vprašanje 104.* V zadnjem listu sem bral o sladnih kaleh za krmo. Jaz hočem narediti poskušnjo s to krmo in sicer hočem krmiti s kalmi, s slamo in senom vred. Koliko kali in sploh koliko krme naj pokladam molznim kravam? (P. S. v J.)

*Odgovor:* 500 kg. težka krava potrebuje na dan, če jo hočemo dobro krmiti, 1·25 kgr. dušikovih snovi, 6·25 kgr. redilnih snovi brez dušika in 0.2 kgr. tolščobe. Toliko redilnih snovi, in sicer prebavnih, nahaja se v 17 kgr. dobrega sena. Ako pa damo kravi le polovico tega sena t. j. $8\frac{1}{2}$ kg., potem dobi s to množico sena le 0.63 kg. dušikovih snovi, 3·13 kg. snovi brez dušika in 0·1 kg. tolščobe. Primanjkuje torej kravi še polovico redilnih snovi, katere ji nadomestimo s snovmi, ki so v sladnih kaleh in v slami. Treba je

po tem takem dajati kravi na dan preko $2\frac{1}{2}$ kg. kali in 5 kg. slame. 500 kg. težka krava dobiva naj torej na dan po

$8\frac{1}{2}$ kg. dobrega sena,
$2\frac{1}{2}$ „ sladnih kali in
5 „ slame.

Toliko težkih krav je pa pri nas seveda malo, saj tehtajo naše najteže krave komaj po 400 kg. Kolikor je krava laža, toliko manj je treba krme. 400 kg. težka krava dobivala bode torej $\frac{1}{5}$ manj krme, nego 500 kg. težka.

*Vprošanje 105.* Gotovo veste, g. urednik, da letošnje vino ni kaj dobro. Jaz pa imam vinograd, ki je v najboljši legi, in mošt, ki sem ga pridelal, ni sicer tako dober, kakor je bil l. 1885., vendar še proti letini precej sladek. Ta mošt pa noče nič kaj vreti in še danes, t. j. po sv. Martinu, je nekoliko sladek in vre prav po malem. Kaj je vzrok temu, ali se je bati, da se bode spridilo vino? (G. K. v K)

*Odgovor:* Da vre Vaš mošt tako počasi, vzrok je mraz in nekoliko tudi malosladni mošt sam. Dolenjske zidanice imajo vsa svojstva slabih kleti; jeseni in po zimi so premrzle, po leti pa prevroče. Mošt vre dobro (kipi) le ob pravi toploti, te Vam pa gotovo primanjkuje zaradi letošnje zgodnje zime. Napravite si v kleti za kipenje peč, brez katere si niti misliti ne moremo umnega kletarstva pri dolenjskem podnebji. Dober mošt pomaga si nekoliko sam, ker se, kadar vre, bolj zgreje in tako obudi krepkejše in hitrejše vrenje.

## Gospodarske novice.

* **Gospod Ivan Wild, c. kr. ritmajster kobilarske stroke,** mnogoletni vodja žrebčarske postaje na Selu pri Ljubljani in član konjarskega odseka c. kr. kmetijske družbe kranjske. prestavljen je v Gradec za vodjo tamošnje žrebčarske postaje. Gospod Wild pridobil si je veliko zaslug za povzdigo konjarstva na Kranjskem in Primorskem ter se je vedno potezal, zlasti pri premovanjih, za našega kmeta. Da je bilo občevanje med kmetijsko družbo in c. kr. erarom glede konjarstva vedno tako prijazno, kakor v nobeni drugi deželi ne, gotovo je edino le zasluga gosp. Wilda.

* **Za popotnega učitelja za sadjarstvo na dolenjem Štajarskem** je imenoval štajarski deželni odbor gospoda Fr. Matjašiča. Novo imenovanemu popotnemu učitelju je učiti sadjarstvo v slovenskem jeziku in sicer največ s praktičnim razkazovanjem.

* **Cesarjevič Rudolfovo sadjarsko društvo za Spod. Štajar,** bode na spomlad oddajalo društvenikom drevesa s svojih vrtov. Vsak ud, ki je odštel društvenino za to leto, lehko dobi dve požlahtnjeni drevesi, primerno število divjakov in cepičev brezplačno, ako se oglasi za to o pravem času — do novega leta. Oglasiti se je po svojem poverjeniku ali tudi posamezno. Če kedo želi več dreves, dobi jih tudi po primerni nizki ceni, dokler jih bo kaj. V prihodnji seji bode odbor iz nova nastavil društvene poverjenike; če bi kateri dosedanjih gg. poverjenikov ne mogel sprejeti tega posla, naj nam blagovoli nasvetovati druzega delavnega uda za ta posel.

V Št. Jurji ob juž. železnici, 17. nov. 1887.

Val. Jarc, tajnik.

* **Vinarsko in vrtnarsko razstavo** priredi tržaško kmetijsko društvo maja meseca 1888. Na razstavo bodo sprejemali iz vseh dežel takraj Litave vsakovrstno vino in žganje, cvetlice in druge rastline, kakeršne odgojujejo po vrtih in rastlinjakih, sploh vrtne pridelke, trtno orodje, kletarsko in vrtnarsko opravo. Ker je Trst svetovno kupčijsko mesto, zato bo posebno vinarska razstava jako važna in vplivna glede vinotrštva.

Z oglasi za udeležbo, pa tudi z vprašanji za pojasnila, programe itd, obračati se je do osnovnega odbora (Commissione ordinatrice della Fiera in Trieste) in do kupčijskih zbornic.

Kedaj se začne razstava in kako dolgo bo odprta, to bode še s posebnimi oznanili razglašeno.

* **Službo kmetijskega popotnega učitelja za slovenske pokrajine na Primorskem** razpisuje ravnokar c. kr. namestništvo v Trstu. Letne plače in pavšala za potne stroške je 1600 gld.; prošnje je vložiti do 31. decembra t. l. pri namestništvu v Trstu.

## Razne reči.

— **Kakšen život naj ima dobra molzna krava?** Krava mora biti od vrha glave do začetka repa štirikrat toliko dolga, kolikor je glava dolga. Obseg života ne breje krave ne sme nikdar biti manjši, nego štirikratna dolgost glave. Vime mora biti toliko dolgo, kolikor merita skupaj dolgost in širokost glave.

— **Ravnanje z usnjeno vprežno napravo.** Vprežno napravo deni najprvo narazen, potem jo pa operi z vodo in milom. S terpentinom odstraniš vso smolo, katere ni spralo milo. Potem zgrej nekoliko usnje, in kadar je suho, namaži je z oljem.

— **Kako narediti, da drže iz vrb pletene posode vodo?** Na Ruskem, v Kini in v Japanu namažejo iz vrb ali slame pletene posode, da drže vodo, tako le: Vzamejo apna, ki je razpadel na zraku v prah, in enoliko krvi, ki je na zraku tako stolčena, da je ostane le toliko, kolikor je tekoče. To zmešajo skupaj in pridenejo še nekoliko goluna. S to zmesjo namažejo posodo dvakrat do trikrat znotraj in zunaj.

— **Poraba kosti v kmetijstvu.** Kosti je vredno le tedaj zmleti v kostno moko, kadar jih imamo veliko in če imamo mlin v bližini. Drugače je pa veliko bolje, če sežgemo kosti ter njih oglje rabimo za gnojenje. Redilnih snovi se, kadar sežgemo kosti, izgubi neznatno malo.

*

## Poučne stvari.

## Nasledki „šnopsa“.

### Plahtač.

(Dalje.)

Vesel, da mu vsaj za en čas ne bode treba vedno med ozkimi stenami čepeti, bil je Plahtač zopet popolno v svojem elementu. Kot popotovalni agent napomnjene zavarovalnice izvrševal je svoj posel po večih skupnih vaséh, trgih in tudi mestih z neko posebno ročnostjo kaj uspešno, točno in natančno; tu bilo je, kar je načinil, vse v najlepšem redu popolno po zavarovaličnih pravilih. Glavno vodstvo zavarovalično bilo je Plahtača kar veselo ter mu je letno plačo samo ob sebi izdatno zboljšajo.

Vse drugače je pa zviti Plahtač postopal ob novih slušajih vsakovrstnega zavarovanja po samotnih, oddaljenih krajih; na posestnike „Rovtarje“ imel je posebno slast. Ti zdeli so se mu za sleparske nakane njegove kot nalašč ustvarjeni. Ker se taki ljudje za javne naprave in občevanja navadno nič ne brigajo, nego le bolj za-se in svoj posel živé, ni bila nobena posebna umetnost, jih Plahtaču v svoje mreže loviti. Ob takih prilikah sklepal je zvitež zavarovanja kar na svojo pest. Pogoje za zavarovanja tudi tri- in še večkratne vrednosti sklepal je pod kaj ugodnimi zavarovalnimi premijami, katere moral mu je pa vsak tak zavarovanec prec izplačati. Taka zavarovanja izvrševal je potepuh sè strankami na 10, 15 in tudi 20 let, kakor je ravno videl, da je žrtva njegova — pri novcih. Premije zahteval je Plahtač od vsake take stranke še od tako visoke zavarovane vrednosti po 1 do 2 gld. na leto, kar mu je tudi vsaka žrtva z veseljem izplačala; če kdo denarja za to ravno doma imel ni, izposodil si ga je pri bližnjem sosedu svojem. Vsak tak zavarovanec prejel je prec falzifikovano „polico“ od Plahtača, katero mu je po prejetem denarju (premiji) kar brez odloga napravil.

Tem načinom si je zviti Plahtač v ravno ne pomenljivem času zopet več stotakov sleparsko potjo pridobil. Ko je pa sleparstvo njegovo po požaru enega takega zavarovanca pri dotičnem zavodu v posledici na dan priti imelo, zginil je Plahtač kot — kafra. Dobiti ga pa zavod tudi mogel ni, ker se je bil Plahtač pod napačnim imenom in s ponarejenimi dokumenti pri njem v službo vtihotapil.

In kaj je Plahtač dalje počel? Iztuhtal je nov način, po katerem upal je, da bode ljudi po deželi zopet pehariti zamogel. Obnesla se mu je tudi ta zlodejska nakana. Sedaj prelevil se je Plahtač v inženirja ali merjevca; preskrbel si je nekoliko najpotrebnejših starih merjevskih aparatov, najel nekega malopridnega pohajača, s katerim bila sta še iz šolskih let dobro znana — spridenca. Temu, imenujemo ga Robkarja, kupi Plahtač cenó, a dostojno obleko. Tako z vsem potrebnim preskrbljen, podá se Plahtač s trabantom svojim v najskrajni hribovski del P.....e dežele, kodar namerava la se je ob istem času železnica speljati, „železno cesto“ meriti. — Plahtač in Robkar sta v tem kraji nekoliko dni kot preoblečena „vandrovca“ „fehtala“ ter se natančno o premoženji in drugih okoliščinah prebivalstva dobro podučila. Ljudstvo sploh, osobito pa posestniki, govorilo je skoraj edino-le o „ajzenponu“. In — tako sta kaj lahko vse zaželjeno poizvedela. Ko sta bila o vsem gotova, zapustila sta za teden dni ta kraj. Kot „vandrovca“ hodila sta po imenovanem kraji revno oblečena, umetno prebarvanimi obrazi ter razkuštranimi lasmi in razmršenima bradama, da ja pozneje ljudem spoznati mogoče bilo ni.

(Dalje prihodnjič.)

## Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

73.

### Arabska.

(Dalje.)

Obrtnost se še ni razvila, niti najnavadnejših rokodelcev ni dobiti vsak pot, postavim krojačev, mizarjev, ključaničarjev. Ljudstvo si samo izdeluje vse, česar neobhodno potrebuje. Tem bolj na glasu pa je izdelovanje orožja. Tvornic Arabska nima. Še le nedavnej so doseljeni Indijci, Baniajani nazivani, ustanovili tvornic za bombaževino, vse drugo se dovaža s Turške, z Egipta in z Indije, vzlasti pa z Angleške. Bolje razvita je trgovina, ali je večinoma v tujih rokah. Izvažajo se z Arabske datlji, biseri, konji, kože, indigo, gumi, želvovina, kava, štručeva peresa, kadilo itd., uvaža pa se svilenina, glaževina, olje, srebro, robovin in robinje, slador, jeklo, svinec, kanoni in marsikaj drugega, kar izdelujejo tvornice evropske. Najznanejša trgovinska mesta za izvožnjo in uvožnjo so Maskat, Moka, Džida, Makala in Aden. To poslednje mesto je tudi najpremožnejše v vsej Arabski. Angleži so spoznali važnost njegove leže, in se polastili skalnate višine, ki nadvladuje vhod v pristanišče. Tu so napravili potrebnih utrdb, in zato je Aden prav tisto v rudečem morju, kar je Gibraltar v sredozemnem, ali vsaj še bode. Aden ima do 40.000 stanovnikov, muhamedanskih Hindov, ter stoji v kraterju ugasnjenega vulkana. Zaslonjen je z visokimi skalami in nima nobene vegetacije. Sploh pa je pravilno pozidan, ima več cerkev in milošč raznih veroizpovedanj, potem kasarn, velikanskih premogovih skladišč, raznih trgovinskih zavodov in naprav, in ogromnih reservoirov za nabiranje dežnice.

Kočevnik arabski nosi pavolnato srajco, hlače in volnat plašč, bogatin tudi suknen kaftan pod plaščem, in na nogah sandale. Žene hodijo vedno zavite, razen doma, črnijo si obrvi. natirajo dlani in nohtove z rudečo barvo, kite ovijajo okoli glave ter lepotičijo z biseri in dragim kamenjem.

Obrazovanost arabska je na zeló nizki stopnji, ker nima viših ustavov in knjižnic. Pač pa so početne šole vseobčne, vsako pleme ima svoje učitelje. Vere so Arabci

muhamedanske. V Nedždu prevladuje ločina Vahabitov, to je, reformovanih mosleminov, ostali so Suniti.

Politiški je večina Arabcev samostalna; upravljajo jih rodbinski načelniki. Turško gospostvo je samo v imenu. Do celega neodvisni državi ste imama Maskatskega in imama Sanaskega. V notranjih pokrajinah pa živé razna nomadska plemena, ki se potikajo po nepreglednih pustinjah vse do Haleba, Damaska in Bagdada. Paša damaški jim plača vsako leto gotovo vsoto denarja, da ne nadlegujejo mekanskih karavan. Pa tudi načelnik sosednjih turških pokrajin jih odškoduje zato, da ne napadajo in plenijo mirnih stanovnikov. Eno pleme teh kočevnikov, ki ima do 350.000 duš, ohranilo se je osobite čisto. Njihovi zakoni in običaji so dandanes še prav taki, kakoršni so bili s početka islama. Ta deca pustinje tedaj ni se v tem dolgem času čisto nič spremenila, ter je popolnoma ohranila samostalnost svojo sredi mogočnih držav, ki so se v njihovem sosedstvu vzdignile in propale. (Konec prih.)

## Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

Poročevalec omenja na dalje, da si je v gorenjem visokem ministerskem ukazu imenovani c. kr. potovalni učitelj Josip Karg uže to leto ogledal domače-obrtno pletenje košaric v Beričevem in vrbarstvo v Beričevem, Dolu in Dovskem, potem da je razgledal v Kočevji strokovno šolo in zemljišče za vrbarstvo ter v radovljiškem okraji nekaj zemljišč za vrbarstvo, in ker se poročilo, ki ga ima napraviti potovalni učitelj, more glasiti le ugodno, da je treba pospeševati vrbarstvo, pričakovati je odločno, da bode visoko c. kr. naučno ministerstvo izdalo kmalu za prospeh vrbarstva potrebne naredbe.

Bodoč ni dvojiti, da visoko deželno zastopstvo Kranjske in mestni zastop deželnega glavnega mesta Ljubljane vsprejmeta sklepe, kateri bi omogočili, da bi se uže mnogo let željena strokovna šola mogla otvoriti v zgoraj naznačenem času, ker je dalje nedvojbeno, da bode kranjska hranilnica pospeševala kot koristno pripoznano strokovno šolo za lesno obrtnost in pletenje košaric; takisto so združeni odseki, posvetujoč se o tej stvari, predpostavljali, da tudi zbornica radovoljno stori vse, kar bi pospeševalo ustanovitev in vzdržavanje te obrtne šole, in to tem bolj, ker ji je itak bilo znano, da se bode ta obrtna šola le takrat ustanovila, ako se obvežejo večkrat imenovana zastopstva, h katerim je tudi zbornico prištevati, dajati potrebne doneske. Uvažujoč rečeno, stavijo se naslednji predlogi:

1. Trgovinska in obrtna zbornica za Kranjsko v Ljubljani zaveže se za tekoče stroške za učila, orodje, učno tvarino, za izrabo in pisarniške potrebščine po visokem ukazu Njega Vzvišenosti gospoda ministra za nauk in bogočastje od 11. marca 1887, br. 22.865, naznanjenem z dopisom slavnega c. kr. deželnega predsedništva od 18. marca 1887, br. 710, dati naučni upravi na razpolaganje za strokovno šolo za lesno obrtnost, ki se ima ustanoviti v Ljubljani, to je, za mizarstvo, rezljarstvo, strugarstvo in pletarstvo košaric vsako leto znesek 200 gold.

2. Za ustanove, ki naj bi se podeljevala učencem strokovne šole za lesno obrtnost v Ljubljani, vsprejme se v proračun trgovinske in obrtne zbornice za l. 1888 znesek 300 gold.

3. Predsedništvu se naroča, da izposluje, da ta sklepa potrdi Nj. Vzvišenosti gospod trgovinski minister.

Zbornica je sprejela ta predlog enoglasno.

III. Gosp. zbornični svetnik Anton Klein izvešča, da se je c. kr. deželni šolski svet obrnil do deželnega odbora kranjskega, da ta javi, sporazumevši se s trgovinsko in obrtno zbornico ter z občinskim zastopom krškim, koliko bodo pojedina zastopstva dala za ustanovitev in vzdrževanje obrtne nadaljevalne šole, ki se ima ustanoviti na Krškem. Deželni odbor je javil, da bo predlagal v visokem deželnem zboru, da se dovoli donesek za rečeno šolo, ter se je obrnil do zbornice s prošnjo, naj mu naznani, koliko hoče ona doprinesti. Ker se po naučnega ministerstva visokem ukazu od 24. februarija 1883, br. 3674, dovoljuje iz državnih sredstev samo takrat doneski za obrtne nadaljevalne šole, ako se zavežejo krajevni činitelji, namreč dežela, občina ter obrtna in trgovinska zbornica donašati doneske, ker je potreba, osnovati to šolo, jasno dokazana, to misli odsek, naj bi zbornica tudi za to, kakor je uže za več drugih enakih šol dovolila doneske, dovolila kak donesek. Ker nepoplačani stroški iznašajo 413 gld. 80 kr., bode donesek 50 gold. iz zborničnih sredstev zadoščal z obzirom na to, da tudi država, dežela in občina kaj doprinesó. Uvažujoč to, predlaga odsek:

Zbornica naj poroča deželnemu odboru kranjskemu, da dovoljuje, pridržujoč si potrjenje visokega trgovinskega ministerstva, za obrtno nadaljevalno šolo na Krškem za leto 1888 znesek 50 gld.

Predlog se sprejme.

IV. Gosp. zbornični svetnik Ivan Perdan poroča, da je iz obravnavnih spisov, ki jih je poslala c. kr. deželna vlada, razvideti, da je tem bolj želeti, da se osnuje obrtna nadaljevalna šola v Škofji Loki za učence in pomočnike do dovršenega 18. leta, ker ti, izstopivši iz osnovnih šol, ostanejo brez nadaljnega dopolnilnega pouka. Število mladih obrtnih pomočnih delavcev, kateri so dolžni obiskavati nadaljevalne šole po §. 75 zakona od 8. marca 1885, drž. zak. br. 22, je v Škofji Loki 34. Ker se je mestni zastop izjavil, da je voljen prevzeti troške za opravo in kurjavo prostorov, ker je nadalje naznanil deželni odbor kranjski slavni c. kr. deželni vladi, da bode letno podporo 120 gold. in za leto 1888 tudi donesek 30 gold. za učila predlagal v visokem deželnem zboru, in ker ni dvojiti, da bode tudi visoko naučno ministerstvo dovolilo kak donesek, predlaga odsek naslednje:

Zbornica naj, pridržujoč si potrjenje visokega trgovinskega ministerstva, dovoli za obrtno nadaljevalno šolo v Škofji Loki donesek 50 gold. za leto 1888.

Predlog se sprejme.

(Dalje prihodnjič.)

## Naši dopisi.

**Iz Ljubljane.** — **Izjava slovenskih poslancev kranjskega deželnega zbora** napravila je, kakor kažejo glasila vseh avstrijskih političnih krogov, popolen vtis, čegar odmev se čuje od juga do severa države in v najmerodajnejših kregih. — Vsi nam prijazni časniki izrekajo radost, da so izbrani zastopniki našega naroda s tako krepko roko označili vedno nepremakljivo stališče našega naroda v državi, in da so z odločnostjo zavrnili v ptujino nazaj one s ptujine donešene maroge, katere so s toliko radostjo zbujale pri nasprotnikih naših. — Goriška „Soča“, katera je še dné 25. novembra sprejela dopis z Ljubljane, v katerem se je še prav na stroške slovenskih državnih poslancev in pa glasila deželne vlade kranjske — ne le branil, temveč celó slavil „Slov. Nar.“, — ravno ona „Soča“ piše dne 2. decembra razun soglasnega vvodnega članka v političnem razgledu do besede tako: „Ta izjava deželnega zbora kranjskega je nas Goričane še tem bolj razveselila, ker zdaj se moremo sklicevati na besede merodajnih mož in narodnih zastopnikov proti našim goriškim listom laškim, ki so bili z nekim posebnim veseljem hlastnili po onih dopisih in so ž njimi nam hoteli iz rok izviti orožje, katero smo do zdaj mi rabili proti laški irredenti. — Tako zna kak političen otrok ali kak „faliran“ dijak za leta in leta uničiti, kar izkušeni in hladnokrvni možje v desetletjih dozidajo.“ — Prav enako zadovoljno glasé se sodbe českih listov, ki pa zbirajo domoljubne glasove vseh avstrijskih Slovanov.

— **Interpelacija zarad izgredov v Kočevji.** V današnji seji izročili so dr. Poklukar in drugovi interpelacijo zavolj znanih izgredov v Kočevji, kjer so se sramotili in napadali oni volilci, ki so kot prosti državljani oddali svoj glas slovenskemu kandidatu. Takim volilcem, med drugimi tudi c. kr. profesorjem in uradnikom pritiskala so se vsmrajena jajca javno pred občinstvom na prsa, sramotili so se z besedami, odganjali se od sprehajališč, onesnaževali so jim hiše, odpovedala se jim je v gostilnah hrana in pa stanovanja. Pa teh činov niso izvrševali poredni, mladi pobalini, temveč so se jih vdeležili meščani volilci, celó en mestni stražnik, kateri ima nalog, skrbeti za javni mir in red in pa en mestni odbornik. — Koncem interpelacije, katero so podpisali vsi slovenski poslanci, stavita se vprašanja: ali so c. kr. vladi te dogodbe znane, in pa: kaj je vkrenila ali kaj hoče vkreniti slavna vlada, da se ne bodo ponavljali sramotilni izgredi, da se varuje volilna svoboda, javni red in javna varnost v Kočevji!

— **C. kr. deželna vlada** dovolila je občini Kranjski Gori, da se tej občini z dvorne pisarne dekretom od 16. aprila 1848, štev. 11585 dovoljen somenj z živino in blagom ter preložen na soboto pred sv. Mihaelom v septembru vsakega leta z deželno vladnim ukazom od 26. januvarja 1887, sme po prvotni dovolitvi obdržavati drugi ponedeljek v oktobru vsakega leta. C. kr. deželna vlada dovolila je na dalje občini Kranjski Gori, da sme tudi prvi torek po veliki noči vsako leto obdržavati somenj za živino in blago.

— **Misijonar Andrej Skopec**, rojen v Polhovem Gradcu leta 1802, umrl je, kakor se nam poroča, dne 10. novembra t. l. v Sharonu v severni Ameriki v častitljivi starosti 85 let. Naj v miru počiva velezaslužen in blagi naš rojak!

— **Cerkveni tat.** Minulo soboto večer zapazi cerkovnik frančiškanske cerkve v Ljubljani, ko je hotel zapreti cerkvena vrata, da se nad vélikimi vratmi nekdo skriva. To zapazivši zapre takoj še druge vrata, pokliče policijo in ko se vrne s stražniki, iščejo dolgo in dolgo, da bi bili koga našli. Na zadnje zapazijo na vélikem altarji za rudečim zagrinjalom noge in za temi tudi samega, ki si je bil pripravil več tičjih limanic in daljih palic, da bi bil ž njimi obiral dragocenosti z altarjev in denar iz pušic. Policija spoznala je v osobi tatu starega znanca Ed. Födransperga, ki je pred nekaj leti v trnovskem farovžu poskušal oropati župnikovo kuharico. Tatu izročila je policija c. kr. deželni sodniji.

— **Za deželnozborsko volitev v celjski okolici**, za katero je dr. Dominkuš odložil svoj mandat, zbrali so slovenski zaupni možje za kandidata znanega rodoljuba dr. Jos. Srnec-a.

---

## Poziv.

Eden glavnih namenov patriotičnega deželnega pomočnega društva za Kranjsko v mirnem času je, društvena sredstva posebno z nabiranjem novih društvenih udov povzdigovati, da se potrebne priprave uže v mirnem času storijo in da se v slučaju vojske mnogoternim zahtevam, katere se društvu stavijo, tudi zadostiti more.

Z ozirom na bližajoče se novo leto 1888 se tedaj vse patriotično misleče in radodarno prebivalstvo Kranjskega in posebno prebivalstvo deželnega glavnega mesta ljubljanskega uljudno pozivlje, patriotičnemu deželnemu pomočnemu društvu za Kranjsko kot dodporni ali redni udje pristopiti in na ta način delavnost tega društva dejanski podpirati.

Redni udje so po društvenih pravilih one osebe ali korporacije, katere se zavežejo vsaj dva goldinarja na leto plačati ali pa pri društvenem vodstvu glavnico, katere dohodki vsaj toliko znašajo, kolikor najmanjši letni donesek (2 gold.) z odmeno vložé, da se ta glavnica pri društvu trajno in koristno naloži.

Podporni udje so one osebe ali korporacije, katere društvu podporo v novcih, vrednostnih papirjih ali v tvarinah vsake vrste za društvene namene dajo, ne prevzemši trajnih dolžnostih rednih udov.

Ustmena ali pismena naznanila prevzame društveno predsedništvo, potem gg. udje društvenega odbora: Albin C. Achtschin, dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški, Fran Doberlet, Henrik Gallé, dr. Ludovik vit. Gutmansthal-Benvenuti, Gust. Habit,

Vinko Hübschmann, Friederik Križnar, Ferdinand Mahr, Juri Mihalič, Gabrijel Piccoli in dr. Josip Staré, kakor tudi društveni tajnik Alojzij Merlak v drustveni pisarni (na Bregu v št. 6 v 1. nadstropji).

Društveno predsedništvo:

Emerik Mayer.

Ivan Murnik. Dr. Friderik Keesbacher.

---

## Novičar iz domačih in tujih dežel.

**Z Dunaja.** — O 40letnici cesarjevega vladanja v prav uradnem narekavanji piše „Wiener Abendpost“, večerna priloga uradne „Wiener Zeitung“ tako: Dne 2. decembra minulo bode 15 let, odkar se je spominski dan nastopa prestola Nj. ces. in kralj. apostolskega Veličanstva slavil prav nepozabljivo. — Dalje in dalje širi se blagoslov onih dobrodelnih daril in ustanov, ki so nastale v soglasji z Najvišjimi nameni in pri vsaki novi obletnici ponavljajo se v veliki državi najgorkejša voščila, ne da bi bilo treba na podnožji prestola slovesno izražati čutil udanosti, ljubezni in zvestobe, s prestola doli pa veselo hvaležnega priznanja.

Tako blagodejno ravnati v praznovanje onega dneva, s katerim se sklene 40. leto vladanja Nj. Veličanstva cesarja in kralja, bilo bi gotovo najbolj v soglasji z Njegovo najvišjo voljo.

Ako se pa vkljub temu veliki in mnogobrojni krogi pripravljajo navdani čutja udanosti in domoljubja, da bi slavili bližnji spominski dan, ako izrekamo umetnost in industrija, veda in poljedelstvo hočejo pokazati v tej zgodovinsko zanimivi dobi priborjen napredek, tedaj bode Nj. Veličanstvo to razlaganje duševnega in gmotnega ojačenja ter razcvitanja države spremljalo z zadostenjem in z živim vdeleženjem. O spominskem dnevu samem pa Nj. Veličanstvo ne želi, da bi bil povod slovesnemu obhajanji, ker ga tudi ne priporoča nikakoršna navada, ker tudi brez sijajnega kinča, brez uradnega izraženja udanosti brez odpošiljanja deputacij in čestitanja v adresah je Nj. Veličanstvo prepričano vedno potrjene udanosti svojih narodov in trdnosti vezi, katera v blagoslov skupne domovine kneza in ljudstvo tako tesno veže.“

V predstoječi izjavi je tedaj očividno izražena Najvišja volja, kako praznovanje 40letnice bi bilo v soglasji z nameni cesarjevimi, ter bode vodilo za vse avstrijske dežele in narode.

Naučni minister Gautsch oglasil se je zopet z novo naredbo, ki zadeva poslovanje onih profesorjev srednjih šol, ki so državni poslanci, in katera odločuje, da se jim za vso dobo državnega zbora, dokler so poslanci, ni vdeležiti podučevanja. — To zna pri nekaterih deželskih in občinskih srednjih šolah imeti posledico, da se poslanci-profesorji denejo v pokoj, izrekoma na to teži dunajski mestni zastop.

**Ogerska.** — Peštanski časniki zagnali so minuli teden glas, da je v narodnem ogerskem muzeji in v galeriji slik zginilo mnogo dragocenih stvari, nekatere pa da so zamenjane z malovrednimi ponarejenimi. — Enaka poročila v več časnikih dale so poslancu opozicije povode, v državnem zboru zavolj tega staviti interpelacijo, o kateri je naučni minister obljubil kar prej moč odgovoriti takoj omenjajoč, da se mu tako očitanje po vsem zdi neverjetno. — Druga interpelacija vložila se je zarad izvolitve trgovinskega ministra grofa Szecheny-a v Kaposvaru. Pri tej volitvi vršilo se je toliko nasilstva in neredov, da je bilo celó Madjarom, ki so vajeni, da se pri vsaki večji volitvi nekoliko oseb pobije, preveč.

**Hrvatska.** — V Zagrebu bil je izid pri vseh 19 dopolnilnih volitev v mestni zastop narodu povoljen proti banu. — V deželnem zboru pa se je izvolitev Starčevičana Folnegoviča, ki je imel en glas večine, zavrgla, nasproti pa se proglasil kot izvoljen minister Bedekovič.

**Nemška.** — Prvi novoizvoljenemu predsedniku francoske republike, Sadi Carnotu, sovražen glas prihaja z Nemške. Merodajni listi in znana glasila nemške vlade namreč ugovarjajo zoper novega predsednika, da do sedaj še ni nikdar pokazal svojega političnega značaja in pa posebne odločnosti. — Iz tega sklepajo oni listi, da položaj na Francoskem zopet kmalu nastane negotov in da je prav lahko mogoče, da nastane uže na spomlad vojska. — Iz tega pa je sklepati k večem, da Sadi Carnot nikakor ni po volji Bismarku, in da mu ta namerava nagajati, ker bi sicer znal Francosko preveč ojačiti. — Prav veljavni časniški glasovi namreč trdijo da je Sadi Carnot izgleden značaj, konservativen v vsakem oziru, dober katolik in v obče miren mož, ki ne bode Nemški z lepo dajal prilike, vtikati se v notranje zadeve Francoske. — Naravno torej, da nov predsednik francoske republike Bismarku ni po volji.

**Francoska.** — Za obsodbo generala Caffarel-a sledila je zatožba Wilsona, zeta predsednika Grevya, in ta je dala francoskim veljavnejšim politikom povod, zahtevati odstop predsednikov. Grevy se je sicer trdovratno branil, pa, ko ni več našel veljavnega politika, kateri bi bil hotel pod njegovim predsedstvom sostaviti novo ministerstvo, bil je prisiljen udati se.

Ko se je to zgodilo ter je predsednik obljubil odstopiti minuli četrtek, izreklo je staro ministerstvo Rouvier-ovo, da hoče obdržati vlado še do izvolitve novega predsednika.

Skrajno stranko republikancev pa je začel strah obhajati, ko je vse kazalo na to, da pri volitvi prodere kandidat zmernejše republikanske stranke. Največ pristašev imela sta bivša ministra Ferry in Freycinet.

Skrajni levičarji pošljejo deputacijo k predsedniku Grevy-u s prošnjo, da naj še ostane. — Grevy začel je takoj zopet omahovati, in naznanilo o odstopu predsednikovem preložilo se je na petek. Ko so se pa vsi merodajni krogi iz novega izrekli, da o preklicu odstopa nikakor ne more biti govora, naznanila se je odpoved Grevyjeva zbornicama v petek in ob enem sklicali ste se obe zbornici kot narodni kongres v izvolitev predsednika republike na soboto popoludne v Versail.

Pri prvi volitvi prejel je največ glasov, ravno 200, Ferry, Freycinet pa krog 25 manj, Sadi Carnot pa

blizo 80. Kasneje zedinile so se vse republikanske stranke, potem ko se je najprej Freycinet odpovedal kandidaturi na korist Sadi Carnota in je pri drugi volitvi ta prejel nad 300 glasov, na tega kandidata, tako, da je bil pri tretji volitvi izvoljen Sadi Carnot z 661 glasovi izmed 854.

Sadi Carnot, novoizvoljen predsednik republike francoske, je še primeroma mlad mož, 50 let star; po množini glasov, katere je prejel pri izvolitvi, soditi je mož gotovo odločen republikan in tak, da si do sedaj še ni nakopal odločnega nasprotja nobene republikanske stranke.

Nemški in ruski poslanik bila sta med prvimi onih, ki so mu čestitali k izvolitvi. Ob 2. uri popoludne pričeta izvolitev bila je uže pred 5. uro gotova. Dve uri kasneje odpeljal se je novoizvoljenec po železnici v Pariz in se takoj podal v vladinsko palačo, kjer je sprejel prva čestitanja. Vsi ministri, razun dveh, bili so pri volitvi navzoči. — Prve besede, katere je pri svojih zahvalah rabil novoizvoljenec, bile so „pomirjenje“. Ako to kaže na namere njegovega vladanja, tedaj bi se smelo soditi, da se Francoska v resnici začne pomirjati in da mirno in brez vriša dela svoje priprave za vse mogoče slučaje. — Tako vladanje bode za sosedno Nemško veliko bolj nevarno, kakor pa vedno kričanje in žuganje po navadi bivšega vojnega ministra Boulanger-ja. In za Avstrijo, izrekoma za tostransko polovico?

Ni dvombe, da je za nas pravo evropejsko ravnotežje ugodnejše, kot prevelika moč ene ali pa druge sosedne države. — Ako se oziramo na premogočno Nemško, je gotovo, da nam njena ekspanzivnost ni nevarna, dokler ji nasproti stoji močna in bojaželjna Francoska, dokler ima v svoji oblasti nezadovoljno Alzacijo. Ko bi tega več ne bilo, ne mogli bi si biti svesti ne en dan več, da se ne izdá klic: „Nemška do Adrije!“ Osoda Slovencev bila bi, ako bi se ta klic kedaj vresničil, odločena.

---

## Najnovejše vesti.

### Ali vojska ali mir?

„Fremdenblatt“, glasilo unanjega ministerstva, piše v današnji številki z ozirom na vojne priprave Ruske: „Vsak odkritosrčen prijatelj miru bi mogel najglobokejše obžalovati, ako bi večje zbiranje vojakov ruskih napravilo strah, da so naše meje v nevarnosti in bi mi bili prisiljeni, staviti vprašanje, ali ne zahteva neobhodna skrb za varnost države tudi od naše strani primernih naredeb, da ne zaostanemo nasproti po vsem neizzivanem in pretečim pripravam soseda.

Prav v takem duhu glasi se članek poluradnega lista nemške „Post“, ki ravno sedaj piše pomenljive besede o neuspehu poskušnje Bismarkove nasproti ruskemu caru tako:

„Razkladanje Bismarkovo pri caru Aleksandru ostalo je brezvspešno, bati se je, da rusko oboroževanje na gališki meji namerava udarec zoper sosednega zaveznika in vpraša se, ali bo ta udarec Nemški dopuščal, dolgo v miru ostati. — — Prav očividno je, da ste te dve izjavi Avstrijske in Nemške v oski zvezi, morebiti dogovorjeni. Ako niste znamenje preteče vojskine nevarnosti in izrečene v ta namen, da bi se pretenje Ruske zavrnilo, potem pa imamo pred saboj zopet Bismarkov manever vpeljan v ta namen, da bi se mu ravno sedaj v državnem zboru zahtevana črna vojska, toliko bolj gotovo in hitro dovolila.

**Laška.** — V današnji seji zbornice v Rimu izjavil je ministerski predsednik Crispi, da je vlada zavolj potresa v Calabriji takoj tje pomoč poslala, da se je vojni minister naprosil, tje odposlati pijonirjev, da podpirajo reševalna delovanja, da popravijo večje poškodbe in zvršijo izpraznenje porušenih hiš. Mestni zastop Rimski je ponesrečenim odposlal 100.000 frankov. Po zadnjih telegramih se je v Bisignani porušilo 900 hiš, 22 oseb je usmrtenih in 60 ranjenih.

**Washington** (Amerika). — Dne 4. bil je kongres odtvorjen. Palmer oglasil je predlog za omejitev naseljavanja, po katerem bi bil vsak naseljenec prisiljen, po spričalu amerikanskega konsula svojega okraja dokazati, da je vreden amerikanskega državljanstva, sicer mu ni dopuščeno, stopiti na suho.

**Francoska.** — Sadi-Carnot sprejel je v ponedeljek Gobleta in Clemenceau-a in danes nadaljuje sprejemanje. Trdi se da bode jutri (v četrtek) sostava ministerstva gotova, ter da ta dan doide zbornicam manifest predsednikov. Zasedanje sklene se po sprejetem začasnem budgetu, skoraj gotovo Goblet sprejme sostavo ministerstva in obdržita Rouvier in pa minister unajnih zadev Flourens, svoja portefeuilla.

---

**Listnica vredništva.** Gosp. Radoslav D. B. — pri sv. Benediktu post. St. Leonhard: Naš list se Vam bode dopošiljal in jako drago nam bode, ako nam dopošljite prilično stvarnih dopisov. Vred.

---

## Žitna cena

v Ljubljani 30. novembra 1887.

Hektoliter: pšenice domače 5 gold. 69 kr. — banaške 6 gold. 85 kr. — turšice 5 gold. 36 kr. — soršice 5 gold. 50 kr. — rži 4 gold. 6 kr. — ječmena 3 gold. 41 kr. — prosa 3 gold. 74 kr. — ajde 4 gold. 22 kr. — ovsa 2 gold. 27 kr. — Krompir 2 gold. 50 kr. 100 kilogramov.

V Kranji 21. novembra.

Hektoliter: Pšenica 6 gold. — kr. — Rrž 5 gold. 4 kr. — Oves 2 gold. 60 kr. — Turšica 4 gold. 54 kr. — Ječmen 4 gold. 22 kr. — Ajda 4 gold. 22 kr. — Slama 100 kilogr. 1 gold. 60 kr. — Seno 2 gold. — kr. — Špeh 1 kilogr. 56 kr.

Odgovorni vrednik: Gustav Pirc. — Tisk in založba: J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.